

Posudek oponenta k disertační práci: „Ochrana osobnosti v oblasti péče o zdraví“

Autor disertační práce: JUDr. Petr Šustek

Oponent: Prof. MUDr. Ivan Bouška, CSc.

Předkládaná disertační práce představuje souhrnnou studii ochrany osobnosti – osobnostních statků vyskytujících se zejména ve zdravotnictví, v procesu poskytování zdravotní péče. Práce již svým názvem evokuje zvědavost, neboť do této doby chybí v České republice precizně zpracovaná práce v oblasti působení práva ve zdravotnictví se zřetelem na postavení člověka (pacienta) a jeho ochrany. Práci z těchto důvodů považuji za velice přínosnou.

Autor disertační práce se celkem pochopitelně věnoval osobnostním statkům, které jsou v oblasti péče o zdraví nejvíce vystaveny intenzivnímu ohrožení a dokonáním zásahům. Jedná se o život, zdraví a tělo, jinak řečeno o tělesnou integritu.

V první části práce jsou popsány jejich základní rysy a k těmto nespátřuji námitek. Autor dále zvolil cestu syntetické analýzy jednotlivých myslitelných projevů práva na tělesnou integritu v nemocničním prostředí. Disertační práce je proto co do svého komplexu také pokusem o zevrubný popis speciálních problematik.

Primárně jde o situace nazývané euthanasií. Uvedené jsem v disertaci velmi přivítal, neboť důsledné právní popsání všech v úvahu přicházejících jednání vedoucích ke smrti pacienta doposud v odborné literatuře schází. Velmi zajímavou se jeví především kapitola nazvaná „Odpojování od přístrojů“ a v ní zachycené mediální případy, které se objevily i v tuzemských sdělovacích prostředcích. Jako oponent zde vznáším autorovi otázku, zda by univerzální hodnotové statky tělesné integrity mohly být i v České republice s odkazem na nejlepší zájem pacienta posuzovány tak, že by je bylo možné omezit a nemocného odpojit od přístrojů a doslova nechat zemřít? Nebo zda by vůbec taková situace v České republice s ohledem na legislativní zakotvení této otázky mohla nastat?

Velmi složitou a zároveň osobitou problematikou je koncept života jako škody. Autor zde mimořádně pečlivě rozebírá oba myslitelné případy, tj. wrongful life, wrongful birth. Považuji za pozitivní aspekt práce, že je těmto otázkám věnována značná pozornost, neboť jsou to otázky na pomezí práva, medicíny i všudypřítomné morálky. Autor se uchýlil i k detailnímu právně axiologickému rozboru obou případů. Vznáším zde proto připomínku, aby se autor u ústní obhajoby věnoval podrobněji tezi, že společnost chrání a musí chránit život z jeho podstaty bez ohledu na některé subjektivní představy osobních vlastností a schopností.

V dalším textu kromě informovaného souhlasu a dalších speciálních otázek je dán relevantní prostor samotným prostředkům ochrany osobnosti, celkovému pojetí imateriální újmy se zvláštním zřetelem na újmu na zdraví. Naznačenou pasáž jakožto praktikující soudní znalec považuji za velmi významnou a přínosnou. V disertační práci je detailním způsobem popsána celková koncepce a provedené závěry osvědčují určitou nesystematičnost českého pojetí.

Autor v kapitole „Záměr disertační práce“ hodnotí výslednou disertační práci jako reflexi recentního stavu ochrany osobnosti ve střeoevropském společenském paradigmatu strukturálně interpretující její úhelné aspekty v oblasti péče o zdraví. S takovými závěry se ztotožňuji. Pokud se autor při ústní obhajobě vypořádá s otázkami shora uvedenými, je možné konstatovat, že předložená disertační práce splňuje požadované vysoké nároky na úrovni publikačního standardu a není pochybností o tom, že jí lze doporučit k obhajobě.

V Praze 17. září 2009

Prof. MUDr. Ivan Bouška, CSc.,

Ústav soudního lékařství, 2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze